

קוֹנְטְרָס

בְּאֶחָד בְּאֶדָר

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַזִּיכָּה לְתַת אֶת הַשְּׁקָלִים לְהַדְפֹּסֶת
וְהַפְצַת סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַחְצִית
הַשְּׁקָל וְחֹדֶשׁ אֶדָר, אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיקְיָמוּ בְּאֵמֶת.

בְּנוֹי וּמֵיֶסֶד עַל־פִּי דְבָרֵי

רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן

בוֹצֵינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

רַבֵּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנוּ

הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רַז לֹא אָנִיס לִיה

רַבֵּי נֶתָן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלֵב בְּפֶסְוֵקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְגַמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תוֹבֵב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: הִנֵּה חֲכָמֵינוּ
הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שְׁקִלִים א, א): בְּאֶחָד
בְּאֶדָר מִשְׁמִיעִין עַל הַשְּׁקִלִים, הֵינּוּ
עַל-יְדֵי צְדָקָה שְׁנוֹתָנִים בְּאֶדָר —
נְכַלְלִים בְּאֶחָד, וְזֶהוּ שְׁאֵמַר רַבֵּנוּ ז"ל,
שְׁעָקֵר אֶדָר רַאשֵׁי תְבוֹת: ר' אֵשׁ ד' בְּרֶךְ
אֶמֶת. וְעָקֵר הַצְּדָקָה הוּא בְּחֹדֶשׁ אֶדָר,
שְׂאֵז זֹכִים לְדַבּוֹר אֶמֶתִי.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תתטז)

קונטרס

בְּאַחַד בְּאַחַד

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (שְׁקִלִים א, א): בְּאַחַד
בְּאַחַד מִשְׁמִיעֵין עַל הַשְּׁקִלִים; כְּדֵי שְׂיָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
אֶת שְׁקִלֵיהֶם בְּזִמְנָן, בְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ אָדָר כְּבָר הַתְּחִילוּ
לְהַזְכִּיר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂצָרִיכִים לְהָבִיא אֶת
הַשְּׁקִלִים לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. וּמָה עָשׂוּ עִם הַשְּׁקִלִים?
אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֵינֵי יְרוּשָׁלַיִם שֵׁם דָּף ב:):
מִהַשְּׁקִלִים הָיוּ קוֹנִים קָרְבָּנוֹת. וּמִהֵן קָרְבָּנוֹת? בְּכָל יוֹם
וְיוֹם הִקְרִיבוּ עוֹלֹת תָּמִיד: תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר וְתָמִיד שֶׁל
בֵּין הָעֶרְבִים; תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר כְּפֹר עַל מַה שְּׂאָדָם חָטָא
כָּל הַלַּיְלָה, תָּמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים כְּפֹר עַל מַה שְּׂאָדָם
חָטָא כָּל הַיּוֹם, בְּעוֹלֹת תָּמִיד הָיָה חֶלֶק לְכָל עַם
יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה הָיָה קָרְבָּנוֹת צְבוּר. נִשְׂאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה:
אִם חֲבָרֵי חָטָא — לָמָּה אֲנִי חָיִב?! וְאִם אֲנִי חָטָאתִי
— לָמָּה חֲבָרֵי חָיִב?! הֲרֵי יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂאָדָם לֹא
חָטָא, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הָיָה מְכָרַח לְהָבִיא מִחֲצִית

הַשֶּׁקֶל, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה לוֹ גַם-כֵּן חֵלֶק בְּקִרְבָּנוֹת הַצְּבוּר. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה נֹא בְּסוֹפָה), שְׂמַחְצִית הַשֶּׁקֶל כְּפָרָה גַם עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגְל, לְפִי שְׂחָטָאוּ בְּמַחְצִית הַיּוֹם — יִתְּנוּ מַחְצִית הַשֶּׁקֶל. חֲטָא הָעֶגֶל הִיָּה אַחַר שֵׁשׁ שָׁעוֹת, שְׂאָמְרוּ: "כִּי זֶה הָאִישׁ מֹשֶׁה לֹא יִדְעֵנוּ מָה הִיָּה לוֹ" (שְׁמוֹת לֵב, כג), חָשְׁבוּ שְׂמֹשֶׁה רַבְּנוּ נִסְתַּלֵּק, מֹשֶׁה רַבְּנוּ הֵלֵךְ מֵאַתָּנוּ, מֹשֶׁה רַבְּנוּ נִשְׂאָר בַּשָּׁמַיִם, הֵלְכוּ וְעָשׂוּ עֶגֶל. וְכֵדֵי לְכַפֵּר עַל מַעֲשֵׂה הָעֶגֶל שֶׁהִיָּה בְּמַחְצִית הַיּוֹם — הַצָּרְכוֹ לְתַתּ מַחְצִית הַשֶּׁקֶל. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב): חֲטָא הָעֶגֶל הִיָּה, שְׂעָשׂוּ מֵהַסָּבָה עֶקֶר וּמֵהָעֶקֶר סָבָה; אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת מְסוּר לְגַמְרֵי אֱלֹו יִתְבָּרֵךְ, כָּל דָּבָר גָּדוֹל אוֹ קָטָן שֶׁקוֹרָה אֵתוֹ בַּחַיִּים, צָרִיךְ לְקַשְׁרוֹ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּאַמַּת דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֵׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְמִשְׁפָּט, בְּצֶדֶק וּבְרַחֲמִים, וְהַכֹּל בְּחֶשְׁבוֹן צֶדֶק, עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוֹת וּמְכַאוּבִים, עֲגַמַת נַפֶּשׁ וַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, וְאָדָם אֵינוֹ מְסַגֵּל לְהַבִּין מַה זֶה וְעַל מַה זֶה, וּמִשָּׁם בָּא שְׂאָדָם מְפָרִיד אֶת הַדָּבָר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא חוֹשֵׁב שֵׁשׁ סָבָה בְּלֹא מְסַבֵּב, וּבְאַמַּת זֶה חֲטָא הָעֶגֶל, בְּרַגַע שְׂמִפְרִידִים דָּבָר מֵהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה נִקְרָא חֲטָא הָעֶגֶל.

מי מקשר את האדם אליו יתברך? הצדיק האמת.
 אדם הוא נשמה מעולם האצילות, שהקדוש-ברוך-
 הוא שלחה נשמה מרום גבהי מרומים אל גשמיות
 עולם העשייה הזו, עד שהנשמה מתלבשת בגוף גשמי
 וחקרי, עב וגם, ונדמה לו כאלו אין לו שום שיכות
 למעלה. אדם הנמצא בזה העולם, נדמה לו כאלו
 העולם הזה הוא דבר נפרד, אין לו שיכות למעלה.
 ובאמת זו הטעות של חטא העגל, שרוצים להפריד
 בין רוחניות לבין גשמיות, בין הנשמה לבין הגוף.
 הצדיק האמת, שהוא משה, הוא מחציו למעלה
 אלקים, ומחציו למטה איש, ולכן נקרא משה רבנו
 "איש האלקים", אומרים חכמינו הקדושים (דברים ובה,
 פְּרָשָׁה יד, סימן א'): מחציו למעלה היה דבוק באין סוף
 ברוך הוא, בטל ומבטל באמתת מציאותו יתברך,
 ומחציו ומטה היה איש — נמצא בזה העולם. זו
 מעלת הצדיק, אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן
 ז), ש'לומד עם דרי מעלה' איה מקום כבודו, אל
 תחשבו שהגעתם כבר לאיזו דרגה בעולם, אלא
 יכולים לעלות מעלה מעלה, אל תחשבו שהשגתם
 רוחניות חיות אלקות, פי עדין אתם נמצאים למטה,
 יש עוד מה להשיג ולעלות מעלה מעלה עד אין סוף.
 ולהפך — עם דרי מטה הוא לומד אשר מלא כל
 הארץ כבודו, אל תתיאשו אפלו שנפלתם ונכשלתם

וְהַגְעַתְם לְעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת, אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו
 יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאִסּוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי
 אֶפְלוּ שְׁנִפְלֹתָם וְנִתְלַכְלַכְתֶּם בְּמָה שְׁנִפְלֹתָם —
 בְּעִבְרוֹת חֲמוּרוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן גַּם שֵׁם יְכוּלִים לְמַצֵּא
 אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְזוֹ מַעֲלַת הַצְּדִיק הָאֵמֶת
 שְׁנִקְרָא מֹשֶׁה, שְׂיִכּוֹל לְהִרְאוֹת לְגִבּוֹהִים לְמַעֲלָה, שְׂלֹא
 תִּחְשְׁבוּ שֶׁהַשְּׁגָתָם כְּבָר הַשְּׁגוֹת עֲלִיוֹנוֹת, כִּי עֲדִין אֵין
 לָכֶם שׁוּם הַשְּׁגוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת, וְעֲדִין יְכוּלִים לַעֲלוֹת
 מַעֲלָה, וְלִקְטַנִּים וְהַנְּמוּכִים מֵאִיר בָּהֶם שְׂלֹא יִתְיַאֲשׁוּ,
 כִּי גַם בְּמִקּוּמָם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

וְלִכֵּן אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמֹשֶׁה (שְׁמוֹת ל, יב):
 "כִּי תִשָּׂא אֶת רֵאשׁ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְפִקְדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ
 כְּפָר נִפְשׁוֹ לְהַיָּ"ה וְגו', וְלֹא יִהְיֶה בָהֶם נִגְף" וְגו'.
 כְּשֵׂאתָה הוֹלֵךְ אֶל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂכַל אֶחָד יִתֵּן חֲצִי
 שְׂקָל, "זֶה יִתְּנוּ וְגו' מִחֲצִית הַשְּׂקָל בְּשֵׂקֶל הַקֹּדֶשׁ וְגו',
 הַעֲשִׂיר לֹא יִרְבֶּה וְהִדֵּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחֲצִית הַשְּׂקָל"
 וכו'. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה יב, סִימָן
 ג'; וְעֵין יְרוּשְׁלַמִי שְׂקָלִים ו:): כְּמִין מְטַבֵּעַ שֶׁל אִשׁ הוֹצִיא
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתַּחַת כֶּסֶף כְּבוֹדוֹ וְהִרְאָה לְמֹשֶׁה,
 וְאָמַר לוֹ: כְּזֶה יִתְּנוּ. כִּי מֹשֶׁה רַבְּנוֹ לֹא יְכוּל הָיָה לְהִבִּין
 מָה זֶה מִחֲצִית הַשְּׂקָל. נִשְׂאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה: מָה הָיָה
 כָּל-כֶּף קָשָׁה לְמֹשֶׁה לְהִבִּין מָה זֶה מִחֲצִית הַשְּׂקָל, עַד

שְׁהִיָּה צָרִיף הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִרְאוֹתוֹ מִטְבַּע שֶׁל
 אִשׁ, וְאָמַר לוֹ: 'כִּזֶּה יִתְּנוּ? אֵלָּא מִשֶּׁה רַבְּנוּ זָכָה לְהַגִּיעַ
 לְמִדְרַגָּה כְּזוֹ, לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִיּוֹת
 נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמִּחְצִיו לְמַעַלָּה
 הָיָה אֱלֻקִּים, נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 אָבֵל מִחְצִיו לְמַטָּה הָיָה אִישׁ. הִיָּתָה לוֹ אִשָּׁה וְיִלְדִים,
 הָיָה לוֹ עֶסֶק עִם הַרְבֵּים, צְעָרוּהוּ, בִּישׁוּהוּ, מִרְרוּ אֶת
 חַיָּיו, דָּתָן וְאֲבִירָם לֹא חָדְלוּ מְלַצְעָרוּ וּלְבַזוֹתוֹ, לִיצְנֵי
 הַדּוֹר עָשׂוּ מִמֶּנּוּ לִיצְנוּת. עַד כִּדֵּי כֶּף שְׂאוּמָרִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה נב, סִימָן ג), שְׁהִיוּ לִיצְנֵי הַדּוֹר
 אוֹמְרִים: וְכִי בֵּן עֲמָרָם יָקִים לָנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן? ! קָמוּ
 עֲלָיו קִרְח וְעֲדָתוֹ וּמְאֵתִים וַחֲמִשִּׁים רַע-בְּנִים, רָאשֵׁי
 הָעֵדָה, הִסִּיתוּ אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל נִגְדוּ, הִלִּף קִרְח כָּל
 הַלְּיָלָה וְהִתְלוּצֵץ מִמִּשָּׁה, וְהִסִּית וְהִדִּיחַ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל
 נִגְדוּ. וְכִמְאָמְרָם ו"ל (עֵין בְּמִדְבַר רַבָּה, פְּרָשָׁה יח): קִרְח מִין
 הָיָה; וְדָבַר זֶה נִשְׁנָה וְנַעֲשֶׂה בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה וּבְכָל דּוֹר
 וְדוֹר, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח אֵלֵינוּ צְדִיקִים
 קְדוּשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַנִּקְרָאִים מִשָּׁה, כִּי כָּל
 צְדִיק נִקְרָא מִשָּׁה-מְשִׁיחַ (לְקוּשִׁי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ב'),
 וְלִמִּשָּׁה רַבְּנוּ קָשָׁה לְהַבִּין — אֵיךְ יוּכַל לְהַחֲדִיר בְּעַם
 יִשְׂרָאֵל, שֶׁמֶצַד אֶחָד אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וּמֶצַד שְׁנֵי צָרִיף לְהִיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי
 וְהַחֲמֵרִי, וְלְהַפִּיר מִפֶּה אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְחַבֵּר

רוחניות וגשמיות, גשמיות ורוחניות, שזה 'מחצית השקל', חצי אתה למעלה וחצי למטה. דבר זה קשה מאד להחזיר בבני-אדם, כי את החצי למטה כלם רואים — כל מיני ש'קרנים, ר'מאים, צ'בועים, שזה שר"ץ השרץ על הארץ, העובדים על בני-אדם, וכן ישנם כל מיני רע-בנים המתחזים למקבלים, ובאמת הם צבועים גדולים, ורוצים רק להוציא את הפסוף מבני-אדם, שזה החצי למטה, ויכולים מאד להטעות בני-אדם, כי רואים גנבים העושקים את הצבור, ומתחזים כאלו הם צדיקים, אשר באמת כל דבור שלהם צביעות ושקר, ובני-אדם טועים בהם, וחושבים שהנה יש להם עסק עם איזה צדיק, באמרם: "תראו איך הוא מדבר, הלא הוא נעים הליכות" וכדומה. ואינו אלא צבוע גדול, עובד על בני-אדם, גנב וגזלן העושק את הבריות. הוא רואה צדיקים קדושים הדבוקים באין סוף ברוך הוא, שאין להם שיכות לזה העולם כלל, וממרר את חייהם, ומדבר עליהם כל דבר אסור, מתלוצץ מהם, מנתק אותם מעבודתם הקדושה של דבקות הבורא יתברך שמו. שכל זה הוא בחינת חטא העגל, שאמרו: "כי זה האיש משה לא ידענו מה היה לו", כאלו משה רבנו כבר נסתלק, וכאלו אין היום צדיקים. ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן קצב), שזו כפירות ואפיקורסות לומר

שְׁהַיּוֹם אֵין צְדִיקִים, כִּי כְּמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִצְחִי, כָּף הַצְדִיקִים נִצְחִיִּים, וּבְכָל דּוֹר וָדוֹר יִשְׁנֵם צְדִיקֵי אֱמֶת קְדוֹשִׁים, הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵם בְּבַחֲנֵת מִשָּׁה, 'רַעְיָא מְהֵימְנָא', כִּי אֵין מִשְׁגַּ כְּזֶה, שֶׁרַק פְּעַם הָיָו צְדִיקִים וְהַיּוֹם אֵין, וְזוֹ טְעוּת נְפוּצָה אֲצֵל בְּנֵי-אָדָם לַחֲשֹׁב כָּף, אֲלֵא בְּכָל דּוֹר וָדוֹר יִשְׁנֵם צְדִיקִים הַדְּבוּקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְעוֹרְרִים וּמְחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׁמְּחִים אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל. אִךְ זֶה הָיָה כָּל חֲטָא הַעֲגָל: "כִּי זֶה מִשָּׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ מָה הָיָה לוֹ", אֵינְנוּ יוֹדְעִים אִם יֵשׁ צְדִיק כְּזֶה הַדְּבוּק בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּצַּד אֶחָד יְכוּל לַעֲלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְלִהְיוֹת בְּטֵל וּמְבֹטֵל לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא יִרְגִישׁוּ אֲצֵלוֹ כְּלוּם, וּמִצַּד שְׁנַי יִהְיֶה מְעַרְב בֵּין הַבְּרִיּוֹת, וַיִּחַזַּק וַיַּעֲוֹדֵד אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמִכָּל שָׁכֵן וְכָל שָׁכֵן אִם יִקְוֶמוּ עָלָיו רְשָׁעִים אַרוּרִים, וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיָּו, וַיִּצְיִקוּ לוֹ, אֵיךְ יְכוּל לִהְיוֹת, שְׂיִהְיֶה דְבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא?! הֲלֹא כְּשֶׁשׁוֹבְרִים בֶּן-אָדָם, מִחֲלִישִׁים דַּעֲתוֹ, עוֹשֵׁקִים וְגוֹנְבִים אוֹתוֹ, מְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דְּבַר אָסוּר, רוֹדְפִים אוֹתוֹ עַד חֲרָמָה, מְנַדִּים אוֹתוֹ, אֵיךְ הוּא יְכוּל לִהְיוֹת דְבוּק בְּהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵיךְ הוּא יְכוּל עֲדִין לֹא לְהַסִּיחַ דַּעֲתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ?! הֲלֹא זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהַבִּין. וְזֶה מָה שֶׁגָּלָה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְמִשָּׁה, כְּמִין מְטִבֵּעַ שֶׁל אֵשׁ הוֹצִיא תַּחַת כֶּסֶא כְבוֹדוֹ, וְהִרְאָה

לְמֹשֶׁה וְאָמַר לוֹ: כְּזֶה יִתְּנוּ. בֹּא וּרְאֵה, אִם אָדָם דְּבוּק
 בְּאֵשׁ אֲכֹלָה, בְּבוּרָא יִתְּבַרַךְ שְׁמוֹ, שׁוֹם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא
 יִשְׁבֵר אוֹתוֹ. וְזֶה מַה שֶּׁהַצְּדִיק הָאֵמֶת רוֹצֵה לְהַחֲדִיר
 בְּנוֹ, מֵצֵד אֶחָד — לְהִיּוֹת דְּבָקִים בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלַחֲשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְּבַרַךְ, וְלִבְרוּחַ
 אֱלֹו יִתְּבַרַךְ, אֲבָל מֵצֵד שְׁנִי, יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה וּיְלָדִים,
 וְצָרִיךְ שְׁיִהְיֶה לוֹ עֶסֶק עִם הָרַבִּים, וְעוֹשֵׂקִים אוֹתוֹ
 וּמְדַבְּרִים עָלָיו כֹּל דְּבָר רַע, עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁהָיוּ לִיִּצְנִי
 הַדּוֹר אוֹמְרִים: וְכִי בֶן עֲמָרָם יָקִים לָנוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן?!
 וְכֵן אָמְרוּ: מֹשֶׁה רַבְּכֶם גָּנַב הָיָה (בְּמִדְבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה ד', סִימָן
 ט). וְעוֹד אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (תַּנְחומָא קַרַח י'):
 מִלְּמַד שֶׁחֲשָׁדוּהוּ בְּאִשְׁתֵּי אִישׁ; אָדָם גִּשְׁמִי הָיָה נִשְׁבֵּר
 לְגַמְרִי, הוּא צָרִיךְ לְעֵבֵר שְׁלֵב כָּל-כֶּף קָשָׁה בְּחַיִּים,
 לְסַבֵּל מְרִירוֹת שְׁמִמְרָרִים לוֹ אֶת הַחַיִּים עַל לֹא דְבָר,
 הוּא מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְבְנֵי-אָדָם, מְחַזְקֵם וּמְעוֹדְדֵם
 וּמְשַׁמְחֵם, וּמְקַרְבֵם אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מוֹסֵר אֶת
 זְמַנוֹ הַיָּקָר בְּעֵבוֹר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאַחֲרֵ-כֵן מְשַׁלְּמִים
 לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, וּמוֹצִיאִים עָלָיו כֹּל מִיַּיִן שְׁמוֹת
 רָעִים, וְעוֹשִׂים לִיִּצְנוֹת מִמֶּנּוּ?! וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הַצְּדִיק
 הָאֵמֶת אֵינוֹ מְאָבֵד עֲשֵׁתוֹנוֹתָיו, אֲלֹא מְחַזֵּיק מְעַמֵּד
 בְּבוּרָא יִתְּבַרַךְ שְׁמוֹ, זֹו מְעַלֵּת הַצְּדִיק הַדְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב',
 סִימָן צ"א), שֶׁהַצְּדִיק דְּבוּק בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְלַבֵּישׁ

עֲצְמוּ בְּלְבוּשֵׁים בְּזֶה הָעוֹלָם, יוֹרֵד אֶל הַמוֹן-הָעַם, וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם וּמְסַפֵּר לָהֶם שִׁיחוֹת וְסִפּוּרִים, כְּדִי לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲבָל אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים אֵינָם יוֹדְעִים, שֶׁהַצַּדִּיק יוֹרֵד אֵלֵיהֶם וּמְדַבֵּר עִמָּהֶם כְּפִי שְׁכָלָם וְכוּ', וְכָל פְּוֹנְתוֹ לְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְלִכֵּן לְבִסּוֹף הֵם עוֹזְבִים אוֹתוֹ וּמְתַרְחֲקִים מִפָּנָיו. כִּי אָדָם רוֹצֵה לִרְאוֹת רַק רוֹחַנִיּוֹת, וְאִם נִדְמָה לוֹ שְׂרוּאָה גִשְׁמִיּוֹת — הוּא בּוֹרַח מִשָּׁם, וְשׁוֹכַח אֶת מַעֲשָׂיו הַמְּגִנִּים שֶׁעָשָׂה בִּימֵי נְעוּרָיו, שֶׁטָּמָא עֲצְמוֹ בְּפָגַם הַבְּרִית, וְעָבַר עַל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה. וּבֵא הַצַּדִּיק וּמְסַר נַפְשׁוֹ בְּשִׁבְלֹו, הוֹרִיד עֲצְמוֹ בְּעִבּוּרוֹ, חֲזָקוֹ וְשִׁמְחוֹ וְעוֹדְדוֹ, וּמְסַר נַפְשׁוֹ פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמְעוֹ לְקַרְבּוֹ אֶל קוֹנּוֹ וְלִהְשִׁיבוֹ לְצוּר מַחְצָבָתוֹ. כָּל זֹאת שָׂכַח הָאָדָם, וּבְרָגַע שָׁגַם בּוֹ הַחַל לְהֵאִיר הָאוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, הַחַל לְהֵאִיר בּוֹ אוֹר הַצַּדִּיק, הוּא כְּבָר מִתְחִיל לְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק כָּל דָּבָר אֲסוּר.

וּבְדַבָּר זֶה נִתְקַשָּׁה מִשָּׂה רַבְּנוֹ — אֵיךְ הַצַּדִּיק יוֹכֵל לְהַחֲזִיק מִעֲמֵד?! הֵן אָמַת שֶׁהוּא דְבוּק בְּהַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא מִחְצִיּוֹ וּמַעֲלָה אֱלֹקִים, נִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, אֲבָל מִחְצִיּוֹ לְמַטָּה הוּא אִישׁ, שֶׁעוֹזֵב הַכֹּל וּמְקַרֵּב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבְּנוֹ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן

(no), שְׁעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַצְּדִיק, שְׁאַפְלוּ כְּשִׂיחָהּ לְמַעַלָּה יְהִיָּה גַם לְמַטָּה. דָּבָר זֶה לֹא כָּל אֶחָד יָכוֹל לְהַבִּין, וְעַל כֵּן יֵשׁ קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת, עַד שְׁמֹזָה בָּא, שְׁבַנְי־אָדָם מְדַבְּרִים עַל הַצְּדִיק שְׁקָרְבָם. הֲלֹא אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים שְׁמְדַבְּרִים עַל הַצְּדִיק, קִבְּלוּ חֵיוֹת מִהַצְּדִיק, הַצְּדִיק מְסַר נַפְשׁוֹ בְּעַבְוֹרָם, וּלְבִסוּף הַתְּרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ. וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אוֹתוֹ יְתַבְּרָךְ, שְׁאַף פֶּעַם לֹא יְתַרַחֲקוּ מִהַצְּדִיק, כִּי הַצְּדִיק הֶאֱמַת יֵשׁ לוֹ כַח לְקָרֵב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וְהִרְאָהָ — שְׁבַנְי־אָדָם שֶׁהֵיוּ מְלַכְלָכִים בְּכָל מִינֵי תַאֲוֹת וּמַדּוֹת רָעוֹת וְשִׁקְרִים, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הַצְּדִיק מְסַר נַפְשׁוֹ בְּעַבְוֹרָם, כְּבִסָּם, טְהָרָם, הִלְבִּישָׁם לְבוּשֵׁים יְקָרִים, זָכָה אוֹתָם בְּקִיּוֹם מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, עַד שֶׁגַם בָּהֶם מֵאִיר הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּלְבִסוּף שׁוֹכְחִים מֵהֵיכָן קִבְּלוּ כָּל זֹאת, וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אֲסוּר עַל הַצְּדִיק הֶאֱמַת. זֶה הִיָּה קִשָּׁה לְמַשָּׁה רַבְּנוֹ לְהַבִּין, עַד שֶׁהַצֶּרֶף הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהִרְאוֹתוֹ מְטַבֵּעַ שֶׁל אִשׁ. אוֹמֵר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נב): הַצְּדִיק הֶאֱמַת בּוֹנֵה "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וּמְקָרֵב רְשָׁעִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר, שֶׁהַרְשָׁעוֹת שֶׁל אֱלוֹ הַרְשָׁעִים, לֹא תִדְבַק בְּאֱלוֹ שְׁמִקְרָבִים אוֹתָם, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְהִדְבַק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּלְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה אֵלָיו יְתַבְּרָךְ, וּלְהִיּוֹת

נְכַלְל בְּאֵשׁ, עַד שֶׁאֵשׁ הַמְשַׁפֵּט תִּשְׂרֹף אֶת הָרַע שֶׁל אֱלוֹהֵי הָאֲנָשִׁים. הַצַּדִּיק הָאֵמֶת דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא אֵשׁ אֲכֵלָה אֵשׁ, וּבְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, הוּא בּוֹרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִף שֶׁמֻצָּד שְׁנֵי שׁוֹבְרִים אוֹתוֹ, מְצַעְרִים אוֹתוֹ וּמְצִיקִים לוֹ, מְחַרְימִים אוֹתוֹ, בּוֹרְחִים מִמֶּנּוּ, וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דְּבַר אֲסוּר, הוּא אֵינוֹ מְסַתְּפֵל עַל זֶה, כִּי פּוֹנְתוֹ רַק לְקִרְבַּי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שְׁקָלִים א, א): בְּאֶחָד בְּאֶדָר מְשַׁמְעִין עַל הַשְּׁקָלִים, כְּדֵי שֶׁיָּבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתָם. חֲדָשׁ אֶדָר הוּא חֲדָשׁ הַשְּׁמֻחָה (תַּעֲנִית כט), בְּחֲדָשׁ אֶדָר נִסְתַּלַּק מֹשֶׁה, וּבְחֲדָשׁ אֶדָר נוֹלַד מֹשֶׁה (מִגֵּלָה יג). וְלִכֵּן הָמָן הִרְשָׁע שֶׁהוּא מְזַרַע עֲמָלֵק, שֶׁמְכַנֵּס כְּפִירוֹת וְאֶפִיקוֹרְסוֹת בְּלֵב נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, "הַפִּיל פּוֹר הוּא הַגּוֹרֵל" (אֲסֵתֵר ג, ז), עָשָׂה גּוֹרֵל בְּאֵיזָה חֲדָשׁ יָכוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיֵּצֵא חֲדָשׁ אֶדָר, אָמַר: הוֹאִיל וּבְחֲדָשׁ זֶה נִפְטַר מֹשֶׁה, בּוֹדָאֵי אֲזַי אוֹכַל לְתַפֵּס אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, "כִּי זֶה מֹשֶׁה הָאִישׁ לֹא יִדְעֵנוּ מָה הָיָה לוֹ", אִם נִסְתַּלַּק הַצַּדִּיק, אוֹכַל לְלַכֵּד אֶת יִשְׂרָאֵל וּלְהַפִּילָם. כִּי מִי לָחַם נֶגֶד עֲמָלֵק? מֹשֶׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יז, יא): "וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל", שׁוֹאֲלִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה

(ט.): וְכִי יָדְרוּ שֶׁל מֹשֶׁה עוֹשׂוֹת מְלַחֲמָה אוֹ שׁוֹבְרוֹת מְלַחֲמָה? אֵלֶּא בְּזִמְנֵי שִׁישְׁרָאֵל מְסַתְּפָלִים כָּלִּפִּי מַעֲלָה, וּמְשַׁעֲבָדִים אֶת לְבָבָם לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים — הֵיוּ נוֹצְחִים, וְאִם לֹא — הֵיוּ נוֹפְלִים; אִם לֹא הֵיוּ מְסַתְּפָלִים כָּלִּפִּי מַעֲלָה — הֵיוּ נִכְשָׁלִים. מֹשֶׁה רַבְּנוּ, הִצְדִּיק הָאֱמֶת, מְעוֹרָר וּמְשַׁמַּח, מְעוֹדֵד וּמְחַזֵּק אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁבְּכָל הַמַּצָּבִים הַקָּשִׁים יִסְתַּכְּלוּ רַק עַל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּבְזֶה "וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל עַל עַמְּלֶק", וּכְמֵאמָרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת נח.): "לֵךְ הַיְיָ הַמְּלַכָּה" (דְּבָרֵי-הַיָּמִים-א' כט, יא) — זֶה מְלַחֲמַת עַמְּלֶק; בְּזֶה שְׁמֹגְלִים לְכָלֶם אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ אֶפְלוּ בַּמַּצָּבִים הַכִּי קָשִׁים, אִז: "וְגִבֹר יִשְׂרָאֵל", בְּזֶה מִתְגַּבְּרֶת הַנִּשְׁמָה עַל הַגּוּף, הַרוּחָנִיּוֹת עַל הַגִּשְׁמִיּוֹת, וּמְהַפְּכִים אֶת הַגִּשְׁמִיּוֹת אֶל רוּחָנִיּוֹת, עַד שֶׁנִּכְלָלֶת לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן חָשַׁב הַזֶּמֶן, שֶׁלְכַד כָּבֵר אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיְכוּל לְשַׁבֵּר אוֹתָם לְגַמְרֵי וּלְהַכְנִיעֵם.

וְלִכֵּן דִּיקָא "בְּאֶחָד בְּאֶדָר" מְשַׁמֵּיעִין עַל הַשְּׁקָלִים, שֶׁיָּבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתָן, כִּי כָּל הַפֶּחַ שֶׁל הַזֶּמֶן הָיָה — לְהַפְרִיד אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי עַמְּלֶק מֵעוֹלָם הָיָה רְצוּעַת מְרֻדוֹת לְיִשְׂרָאֵל (רש"י בַּמִּדְבָּר כא, א), הַכְּנִיס בָּהֶם סִפְקוֹת (שְׁמוֹת יז, ז): "הֵיִשׁ

הַיְיָ"ה בְּקִרְבָּנוּ אִם אֵין", רָצָה לְהַפְרִיד בֵּין גִּשְׁמִיּוֹת לְרוּחָנִיּוֹת, כְּאֵלוֹ הֵם שְׁנֵי דְבָרִים. וְלִכֵּן נָתַן לְאַחַשְׁוֵרוּשׁ עֲשָׂרַת אֲלָפִים כֶּסֶף, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְגִלָּה יג:): גְּלוּי וַיְדוּעַ לְמִי שְׁאַמַּר וְהָיָה הָעוֹלָם, שְׁעֵתִיד הָמָן לִשְׁקַל עֲשָׂרַת אֲלָפִים שְׁקָלִים, לְפִיכֹף הַקְּדִים שְׁקָלֵיהֶם לִשְׁקָלָיו; הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַדַּע שְׁעַם יִשְׂרָאֵל יִסְבְּלוּ הַרְבֵּה מִשְׁקָלֵי הָמָן, לִכֵּן צִוָּה לְהַבִּיא מִחֻצֵי הַשְּׁקָל, לְהַקְדִים הַשְּׁקָלִים שְׁלָנוּ לְפָנַי שְׁקָלֵי הָמָן, כְּדֵי לְהַפִּילוֹ עַל-יַדֵי הַשְּׁקָלִים שְׁלָנוּ. הָמָן הִרְשָׁע אָמַר (אֶסְתֵר ג, ח): "יִשְׁנֹו עִם אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים", עִם יִשְׂרָאֵל מְפֻלְגִים, רָצָה לְהַפְרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁזָה כָּל כַּח הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הִרְשָׁע — 'הַפְּרָד וּמִשְׁל', שְׁמִמְנוּ יוֹצְאִים גִּנְבִים, גִּזְלָנִים וְרַמָּאִים, הָעוֹשְׁקִים אֶת הַבְּרִיּוֹת, וּמַחֲדִירִים בָּהֶם יְאוּשׁ לְחֹשֶׁב, שְׁבַחֲדָשׁ הַזֶּה, חֲדָשׁ אֶדָר, מֵת מִשָּׁה, וְלִכֵּן יְכוּלִים לְהַתְגַּבֵּר עַל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הָמָן-עֲמַלְק שָׂכַח, שָׁבוּ בְּחֲדָשׁ נוֹלַד מִשָּׁה, כִּי הַצְּדִיק הֶאֱמַת, אוֹמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'), אֲפֹלוּ שְׁנִסְתַּלֵּק — מִשְׁאִיר אַחֲרָיו תְּלַמִּידִים, שְׁאֵלוּ הַתְּלַמִּידִים מִשְׁאִירִים עוֹד תְּלַמִּידִים, וְאֵלוּ הַתְּלַמִּידִים מִשְׁאִירִים עוֹד תְּלַמִּידִים, וּבּוֹדָאֵי נִמְצָאִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר תְּלַמִּידִים כְּאֵלוֹ, שְׁלֵמְדוֹ אֶת תּוֹרַת מִשָּׁה, וְאַצְלָם נִמְצָאת תּוֹרַת מִשָּׁה, וּמִנְחִילִים תּוֹרַת מִשָּׁה לְעַם

יִשְׂרָאֵל, וְזוֹ הַמְסֻרֶת שְׁיֵשׁ לָנוּ: 'מִשָּׁה קִבֵּל תּוֹרָה מְסִינֵי, וּמְסֻרָה לִיהוֹשֻׁעַ, וִיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנֵים, וְזִקְנֵים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מְסֻרָה לְאֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה (אָבוֹת א, א); וּמֵאֲנָשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָה נִמְסְרָה הַתּוֹרָה דֶּרֶךְ הַתְּנָאִים, הָאֲמוּרָאִים, הַגָּאוֹנִים, רַבֵּן סְבוּרָאִי, גָּאוֹנִים, חֲכָמֵי הַתּוֹרָה, חֲכָמֵי יִשְׂרָאֵל, הַמְּקַבְּלִים, צְדִיקֵי הַדּוֹר, עַד דּוֹרוֹתֵינוּ אֵלוֹ, שְׂמַגְלִים וּמְפָרְסְמִים הַצְּדִיקִים לְכֻלָּם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֹאת הֵמֵן הָרָשָׁע לֹא הֵבִין.

וְלָכֵן דִּיקָא "בְּאֶחָד בְּאֶדְר" מְכַרְיִזִין עַל הַשְּׂקָלִים, שְׂיָבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שְׂקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתָן, כְּדֵי שְׁנֻזְכָּה לְהַכְנִיעַ אֶת הָמֵן-עַמְּלָק, שְׁרוּצָה לְהַפְרִיד בֵּין נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְזֶה הַטַּעַם שְׁנוֹתָנִים מַחְצִית הַשְּׂקָל דִּיקָא, כְּדֵי לְהוֹרוֹת, שְׂכַל יְהוּדֵי צְרִיף אֶת הַשְּׂנִי, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְנַתֵּק יְהוּדֵי מִיְהוּדֵי, אִין מְשַׁג כְּזֶה, כָּל עַם יִשְׂרָאֵל הֵם קוֹמָה שְׂלֵמָה, וְאֶפְלוּ שְׂהוּא 'אִישׁ', הוּא גַם-כֵּן אֱלֻקִּים, הֵינוּ אֶפְלוּ שְׂעוֹסֵק בְּגַשְׁמִיּוֹת, גַּם הַגַּשְׁמִיּוֹת הֵיא אֱלֻקִּים, שְׂזֶה 'אִישׁ הָאֱלֻקִּים', מַחְצִיו לְמַעְלָה אֱלֻקִּים, וּמַחְצִיו לְמַטָּה אִישׁ, שְׂזֶה הַלְמוּד שְׂהַצְדִּיק הָאֲמַת מְלַמֵּד אוֹתָנוּ.

וְרַב בְּנֵי-אָדָם מְתַרְחֵקִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רוֹצִים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים לְמַעְלָה מִכַּחַם, הֵם חוֹשְׁבִים

שְׂכָדֵי לְהִיּוֹת צְדִיק, צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים נִשְׁגָּבִים לְמַעַל מִיְכָלְתָם. בָּא רַבְּנוּ ז"ל וּמַגְלֵה לָנוּ (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפב): כָּל יְהוּדֵי צָרִיף לְהַחֲיוֹת עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ וְלֹא לְהַשְׁבֵּר, אֲלֵא לְשַׁמַּח בְּזֶה מְאֹד — לְשַׁמַּח עִם הַפְּאוֹת וְהַזְקָן שֶׁמַּגְדֵּל, שֶׁמַּנִּיחַ תְּפִלִּין, שֶׁלּוֹבֵשׁ צִיצִית, שֶׁאוֹכֵל כָּשֶׁר, שֶׁשׁוֹמֵר שַׁבָּת, שֶׁמֵתְפַלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה. וְדָבָר זֶה הִיָּה קָשָׁה לְמֹשֶׁה לְהַבִּין. מֹשֶׁה שָׁמַע מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: "וְנָתַנּוּ אִישׁ כּוֹפֵר נִפְשׁוֹ", אָמַר מֹשֶׁה: מִי יוֹכֵל לְתַן כּוֹפֵר נִפְשׁוֹ?! אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֵינִי מִבְקֵשׁ לְפִי כַחַי אֲלֵא לְפִי כַחַם. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד רַק כְּפִי כַחוֹ, כְּפִי הַנִּקְדָּה טוֹבָה שֵׁישׁ בּוֹ, וְזֶה קָשָׁה מְאֹד לְהַחֲדִיר בְּבִנְי-אָדָם, וְלָכֵן לֹא פָּלֵא שֶׁקָּשָׁה לְהַחֲזִיק בְּצַדִּיק כְּזֶה שֶׁדְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — מֵצַד אֶחָד, וּמֵצַד שְׁנֵי — יְכוּל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ לְכָל אֶחָד וְלְקַרְבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקְשׁוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂאֵף פַּעַם לֹא יִתְרַחֲקוּ מֵהַצְּדִיק, וְלֹא יִהְיוּ קִשְׁיוֹת וּשְׂאֵלוֹת עַל הַצְּדִיק. וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן נב): כְּשֵׁם שֵׁישׁ קִשְׁיוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי יִשְׁנֵם הַרְבֵּה דְּבָרִים שְׂאָדָם אֵינּוּ יְכוּל לְהַבִּין, כִּי יֵשׁ קִשְׁיוֹת עַל הַצְּדִיק, שְׂאָדָם אֵינּוּ יְכוּל לְהַבִּין דְּרִכֵּי הַצְּדִיק, וּמִזֶּה נוֹבֵעַ, שֶׁמִּתְרַחֵק מֵהַצְּדִיק, וְאֶפְלוֹ אֵינּוּ קוֹלֵט וְתוֹפֵס זֹאת,

שְׁבֻזָּה שְׁמֵתְרַחֵק מֵהַצְדִּיק — כּוֹפֵר בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ. כִּי הִנֵּה אַתָּה בָּא בְּטַעֲנוֹת עַל הַצְדִּיק הַזֶּה, שְׁמַסֵּר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּרָךְ, כְּשֶׁהֵייתָ פָּגוּם בְּפָגַם הַבְּרִית, חָטָאת בְּהוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה, חָטָאת בְּעֲרִיּוֹת, בְּחִלוּל שֶׁבֶת, בְּטִרְפוֹת וּנְבִלוֹת, וְהָיוּ בָּךְ כָּל מִינֵי שְׁגִיוֹנוֹת וְכוּ', הַצְדִּיק עָזַר לָךְ לְצֵאת מֵהַחֲשֵׁךְ שֶׁנִּלְכַדְתָּ בוֹ, וְהוֹצִיאָךְ מִן הַבֶּץ שֶׁהֵייתָ שְׁקוּעַ בוֹ עַד צִוְּאָרְךָ, אֵת זֶה שְׁכַחְתָּ כְּכֹר, וְהִנֵּה כָּל הַזָּבֵל שֶׁהָיָה בָּךְ — אַתָּה מְשַׁלֵּיךְ עַל הַצְדִּיק. וְאִם-כֵּן אֵינְךָ קוֹלֵט, שְׁבַפְנִימִיּוֹת לְבָךְ, אַתָּה כּוֹפֵר בְּעֶקֶר. שְׁזֵה הָיָה קִרְח וְכָל עֲדָתוֹ, מִי הֶחְדִּיר בָּהֶם אֲמִתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ אִם לֹא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ?! מִי הוֹצִיא אֶת עַם יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אִם לֹא מֹשֶׁה רַבֵּנוּ?! וְאֵיךְ יִתְכַן, שְׂאֲחֵר-כָּךְ יִדְבְּרוּ עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וַיִּנְדְּוּ אוֹתוֹ, וְעוֹד יִמְצִאוּ עָלָיו שְׁקָרִים וְשֵׁם רַע וְכוּ', 'מְלַמֵּד שְׁחָשְׁדוּהוּ בְּאִשְׁתַּי אִישׁ'. עַד כִּדֵּי כָּךְ יָכוֹל לִפְלֹא אָדָם — לוֹמֵר: 'מֹשֶׁה גָּנַב הָיָה'; בְּשַׁעַה שֶׁאַתָּה הָאָדָם טָמֵא מְטָמֵא, עֲשִׂיתָ כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת שְׁבַעְעוֹלָם, נוֹלַדְתָּ בְּטָמְאָה, חָיִיתָ בְּטָמְאָה, וְהַצְדִּיק מָסַר נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּרָךְ, וְהִנֵּה אַתָּה עוֹשֵׂק וְגוֹזֵל אֶת הַצְדִּיק, וְאַחֲרֵי-כֵן אַתָּה מַעְלִיל עַל הַצְדִּיק כָּל מִינֵי עֲלִילוֹת רָעוֹת, וּמַעְמִיד אֶת הַצְדִּיק בְּבִזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים?! וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁהַצְדִּיק חַי, הוּא בְּסַכְּנָה גְדוֹלָה מְאֹד.

וְזוֹ מַעֲלַת הַשְּׁקָלִים, שִׁיְהִיָּה לָהֶם חֵלֶק בְּקִרְבָּנוֹת
 צְבוּר: תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר וְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים, שֶׁנִּקְרָא
 צָרְכֵי רַבִּים, וְזוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁל הַצְּדָקָה שְׁנוֹתָנִים לְצַדִּיק,
 שְׂאוּרוֹ יִמְשֹׁךְ בְּכָל הָעוֹלָם. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הָאָדָם הַזּוֹכֶה
 לְתַת צְדָקָה, כְּדִי לְהַדְפִּיס אֶת סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת,
 הַמַּגְלָה אֶת אֱמֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְצָרִיכִים תָּמִיד
 לְזָכֹר: אִם הַסֵּפֶר הַזֶּה הֵחִיָּה וְחִזַּק אוֹתוֹ, וְקָרַב אוֹתוֹ
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזִמְנֵים הַקָּשִׁים בְּיֹתֵר שְׂאִפְתָּ
 רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ מֵהַסְּפָרִים הַלְלוּ, לִכֵּן רְאֵה לְנֹדֵב, כְּדִי
 שְׂיֻכְלוּ לְהַדְפִּיס שׁוֹב אֶת הַסְּפָרִים הַלְלוּ, וְלִהְפִּיצֵם
 לְעוֹד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁגַם הֵם יִתְקַרְבוּ אֶל הַצְּדִיק,
 שְׁזֵה 'עוֹלַת תָּמִיד', שְׂאֵלוֹ קִרְבָּנוֹת צְבוּר, שְׂמִקְרִיבִים
 תָּמִיד שֶׁל שַׁחַר, שְׂמִכְפֹּר עַל כָּל מַה שֶּׁעָשׂוּ כָּל הַלֵּילָה,
 וְתָמִיד שֶׁל בֵּין הָעֶרְבִים, לְכַפֵּר עַל מַה שֶּׁחָטְאוּ כָּל
 הַיּוֹם. אֵלּוֹ סִפְרֵי הַצְּדִיקֵי הָאֱמֶת, שֶׁהֵם בְּכֻלָּל 'עוֹלַת
 תָּמִיד', מְחַזְּקִים תָּמִיד אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן גַּם
 הַיּוֹם יֵשׁ עֲנִיָּן שֶׁל מַחְצִית הַשְּׁקָל, הָעֲנִיָּן שֶׁל צְדָקָה
 וְקִרְבָּנוֹת צְבוּר, כִּי צָרִיכִים לְקָרַב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
 אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי הַמְּנַדֵּב לְהַדְפֹּסֵת
 סִפְרֵי הַצְּדִיק הָאֱמֶת, וּמְשַׁתְּדֵל לְהַדְפִּיס סִפְרֵי רַבָּנוּ וְ"ל
 וְלִהְפִּיצֵם, בְּאֲשֶׁר לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבָּנוּ וְ"ל, זֶה הַמַּצָּוָה
 גְּדוֹלָה בְּיֹתֵר, כִּי כְּמוֹ שְׂאֵנִי הַתְּקַרְבָּתִי אֶל הַצְּדִיק
 הָאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁהַסְּפָרִים הַלְלוּ קָרְבוּ אוֹתִי אֵלָיו, וְהַצְּדִיק

הָאָמֶת קָרַב אוֹתִי אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁגַם אָנִי עוֹסֵק כְּכֹר בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וּמִתְבוּדָד לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו, וְגַם אָנִי הִתְחַלֵּתִי לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, הַלְכוֹת וְאֲגָדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפּוֹת, וְאָנִי מְקִים אֶת הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, כְּמוֹ-כֵן עָלִי לְחִזְק וּלְעוֹדָד וּלְשִׂמְחָה אֶת כָּל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׂזוּ הַמַּעֲלָה שֶׁל הַשְּׁקָלִים שְׁנוֹתָנִים בְּעֵבוֹר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁהִיא עוֹלֵת תָּמִיד, שֶׁבָּאָה מִצְרָכֵי הַרְבִּים. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (בִּיצָה כט.): גְּזוּל וְאִינוּ יוֹדְעֵי לְמִי גְזוּל — יַעֲשֶׂה מִזֶּה צְרָכֵי רַבִּים. אוֹמֵר עַל זֶה מוֹהַרֵּנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּזוּלָה, הַלְכָה ה'): אִם אָדָם גְּזוּל וְנִכְשַׁל בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, הוּא הַכְּשִׁיל גַּם אֶת אַחֲרִים, כִּי נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תְּלוּיּוֹת זוּ בְּזוּ, וְאִם-כֵּן גְּזוּל, וְאִינוּ יוֹדְעֵי מִמֵּי גְזוּל, הֵינּוּ הוּא יוֹשֵׁב בְּחֻדְרוֹ וּפּוֹגֵם בְּבְרִית, וְעִכְשָׁו חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְאִינוּ יוֹדְעֵי לְמִי לְהַחֲזִיר וְכוּ', עָקֵר הַמַּעֲלָה שֶׁל הַצְּדָקָה — לְסְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, שֶׁאֵלוּ צְרָכֵי רַבִּים. וְלָכֵן צְרִיף לְהַתְּעוֹרֵר כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּלְנַדֵּב בְּעֵבוֹר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וּמִי שִׁיּוֹדְעֵי שְׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, מִכְּרַח לְתֵן בְּעֵבוֹר הַדְּפֶסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְיִפְיֵץ אֶת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים, וַיִּקְרַב אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מְצוּה גְּדוּלָה מְלֵהֲפִיץ אוֹר רַבְּנֵי ז"ל בְּעוֹלָם. וְלָכֵן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְפִיץ סְפָרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וּמוֹסֵר

נִפְשׁוּ בְּעֵבוֹר זֶה, וּמְנַדֵּב צְדָקָה, שְׂיֻכְלוּ לְהַדְפִּיס עוֹד סֵפֶר וְעוֹד קוֹנְטֵרס, הַמְגִלִּים אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְזֶה "בְּאֶחָד בְּאֶדָר" מְכַרִּיזִין עַל הַשְּׁקָלִים, כְּדֵי שְׂיָבִיאוּ יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם, כִּי דִיָּקָא מֵרֵאשׁ חֲדָשׁ אֶדָר צְרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעַנִּין הַדְּפֻסֵּת סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל וְהַפְצָתָם בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי לְהַכְנִיעַ אֶת הַמֶּן הַרְשָׁע הַרוֹצֵה לְהַרֵס אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלַעֲשׂוֹת בֵּינֵיהֶם פְּרוּדִים, עָלֵינוּ לַעֲסֹק בְּקִרְוֵב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִקְרֹב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל צוּר מַחְצַבְתָּן. תְּכַמִּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (מִדְרַשׁ תַּנְחוּמָא כִּי תִשָּׂא, סִימָן ג'): אָמַר מֹשֶׁה לְפָנָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִשְׂאֵנִי מֵת אֵין אָנִי נִזְכָּר. עָנָה לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: חַיִּיד, כְּמוֹ שְׂאֵתָה עוֹמֵד עִכְשׁוֹ, וְנוֹתֵן לָהֶם פְּרִשְׁת׃ שְׁקָלִים וְאֵתָה זוֹקֵף אֶת רֵאשׁוֹן, כֶּף בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, שְׁקוֹרְאִין אוֹתָהּ לְפָנָי, כְּאֵלוֹ אֵתָה עוֹמֵד שָׁם בְּאוֹתָהּ שְׁעָה, וְזוֹקֵף אֶת רֵאשׁוֹן. וְלִכֵּן עָלֵינוּ לְרִאוֹת לְהַדְפִּיס וְלְהַפִּיץ סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, וְזֶה עֵקֶר הַתְּקוּן — תְּקוּן הַבְּרִית, כְּשִׁזְזוּכִים לְהַפִּיץ אוֹר רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְנַדֵּב שְׁקָלִים רַבִּים בְּעֵבוֹר הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה. וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹסֵק לְהַפִּיץ אֶת סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרֻט הַקוֹנְטֵרסִים וְהַחוּבְרוֹת, שְׁהֵם תְּמַצִּית סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמַחְדִּירִים בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת אֲמַתָּת

בְּאֶחָד בְּאֶדָר

מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד זְכוּת גְּדוּלָה יוֹתֵר מִזֶּה
 בְּזִכּוֹי הַרְבִּים. וְלִכֵּן דִּיִּקָּא "בְּאֶחָד בְּאֶדָר" מִשְׁמִיעִין עַל
 הַשְּׁקָלִים, כְּדֵי שְׂיָבִיאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁקָלֵיהֶם בְּעוֹנָתָן,
 מְעוֹרְרִים כְּכֹר בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ אֶדָר אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 שְׂיִנְדְּבוּ עַל הַדְּפֹסֶת סְפָרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל, וּמְעוֹרְרִים אוֹתָם
 שְׂיִפִּיצוּ אֶת אוֹר רַבְּנֵנוּ ז"ל, לְקַרְבֵּי אֶת כָּלֶם אֶל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. אֲשֶׁרִי מִי שְׂיִישׁ לוֹ חֵלֶק בְּכָל זֶה,
 וְאֵז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְבָא כָּל הַיָּמִים!

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!